Egzamin ósmoklasisty – język polski. Arkusz próbny 3

Egzamin ósmoklasisty 2027 · arkusz próbny

Czas pracy: **150 minut**

Liczba punktów: **45**

Imię i nazwisko: .....

Klasa: .....

Data: .....

INSTRUKCJA DLA ZDAJĄCEGO

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera wszystkie strony. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **150 minut**.
2. Lista lektur obowiązkowych jest na początku arkusza.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i polecenia. Odpowiadaj własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
4. W zadaniach zamkniętych otocz kółkiem literę poprawnej odpowiedzi. W każdym zadaniu poprawna jest tylko jedna odpowiedź.
5. Odpowiedzi do zadań otwartych zapisz w wyznaczonych miejscach. Pisz czytelnie, długopisem lub piórem z czarnym tuszem. Nie używaj korektora.
6. Wypracowanie musi liczyć **co najmniej 200 wyrazów** i odwoływać się do lektury obowiązkowej.
7. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Arkusz przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027. Nie jest to arkusz CKE ani kopia arkusza z poprzednich lat.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Lista lektur obowiązkowych (na egzaminie ósmoklasisty w 2027 r. obowiązuje podstawa programowa w brzmieniu z 2024 r.)

Lektury obowiązkowe

Klasy IV–VI (pozycje książkowe poznawane w całości): Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*; Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks); Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*; Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*; John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Klasy VII i VIII: Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*; Aleksander Fredro, *Zemsta*; Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*; Jan Kochanowski, wybór fraszek, wybrana pieśń, treny VII i VIII; Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Świtezianka*, *Dziady część II*, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII); Sławomir Mrożek, *Artysta*; Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*; Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, *Quo vadis* (fragmenty); Juliusz Słowacki, *Balladyna*; Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace* (fragmenty).

Inne lektury obowiązkowe, do których można się odwołać w zadaniach otwartych i w wypracowaniu (klasy IV–VI): René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań); Ignacy Krasicki, wybrane bajki; Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wybrane fragmenty); Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*; wybrane mity greckie; Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści; wybrane podania i legendy polskie; wybrane baśnie polskie i europejskie; Maria Konopnicka, *Rota*.

Lektury wykreślone w 2024 r., do których także można się odwołać w zadaniach otwartych i w wypracowaniu (do 2028 r.): Charles Perrault, *Kopciuszek*; Adam Mickiewicz, *Powrót taty*, *Pani Twardowska*, *Śmierć Pułkownika*, wybrany sonet z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (księgi III, V–IX); Bolesław Prus, *Katarynka*; Aleksander Puszkin, *Bajka o rybaku i rybce*; Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*; Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*; legendy o Lechu, Piaście, Kraku i Wandzie; mit o Orfeuszu i Eurydyce; przypowieści o siewcy i o pannach roztropnych; Jan Kochanowski, treny I i V; Ignacy Krasicki, *Żona modna*; Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).

Lista według informatora CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025

Podgląd • Pierwsza Ławka

Część I. Czytanie ze zrozumieniem i kształcenie językowe

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace* (fragment)

(Akcja rozgrywa się w gimnazjum w Klerykowie, w zaborze rosyjskim. Na lekcji języka polskiego, którą prowadzi nauczyciel Sztetter, uczniowie tłumaczą polskie teksty na język rosyjski. Do klasy przybył nowy uczeń z Warszawy, Bernard Zygier.)

– Niech będzie Zygier… – powiedział. – Chcesz pan uczęszczać na lekcje języka polskiego?

– Rozumie się! Przecież to nasz język ojczysty… (Wied' eto nasz rodnoj jazyk[1]).

Sztetter obejrzał szybkim lotem drzwi oszklone, tego ucznia, dziennik i poruszył wargami, jak gdyby mówił jakieś słowo, czego przecie nikt nie dosłyszał. […]

– No, a cóż pan wiesz o Mickiewiczu?

Uczeń wyraźnie, jasno i bardzo szczegółowo opisał w języku rosyjskim młodość poety, związek Promienistych, Filomatów i Filaretów, aresztowania, uwięzienie i deportację. […] Oszołomiony belfer[2], pragnąc co tchu przerwać ten wykład, rzucił pytanie:

– Umiesz pan może co na pamięć?

– Tak, umiem to i owo.

– Proszę powiedzieć.

Zygier złożył książkę, przez chwilę się namyślał i wnet zaczął mówić głosem nie donośnym, ale dźwięczącym jak szlachetny metal:

Nam strzelać nie kazano. Wstąpiłem na działo…

Usłyszawszy te wyrazy, Sztetter zerwał się na równe nogi i zaczął machać rękami, ale Zygier nie umilkł. Jakby odepchnięty jego wzrokiem nauczyciel siadł na swym krześle, podparł głowę rękoma i nie spuszczał oka z szybek we drzwiach. W klasie stała się cisza. Wszystkie oczy skierowały się na wypowiadającego „wiersze polskie". Ten mówił równo, ze spokojem i umiarkowaniem, ale jednocześnie z jakąś ukrytą w słowach wewnętrzną gwałtownością, która kiedy niekiedy, w pewnych cezurach[3], wymykała się między sylabami. Dziwne, niesłychane słowa przykuwały uwagę, potężny obraz boju roztwierał się przed oczyma słuchaczów – i nagle mówca dźwignął swój głos o stopień wyżej:

Gdy Turków za Bałkanem twoje straszą spiże[4],
Gdy poselstwo francuskie twoje stopy liże,
Warszawa jedna twojej mocy się urąga!
Podnosi na cię rękę…

Nauczyciel syknął i zaczął wstrząsać głową. Wtedy „Figa"-Walecki wylazł ze swej ławki, zbliżył się do drzwi, wspiął na palce i spoglądając uważnie w korytarz, machnął ręką na Zygiera, żeby gadał dalej. Nie była to już recytacja utworu wielkiego poety, lecz oskarżenie uczniaka polskiego zamknięte w zdarzeniach bitwy. Był to własny jego utwór, własna mowa. Każdy obraz walki dawno przegranej wydzierał się z ust mówcy jako pragnienie uczestnictwa w tym dziele zgubionym. Uczucia dziecięce i młodzieńcze, po milionkroć znieważane, leciały teraz między słuchaczów w kształtach słów poety, pękały wśród nich jak granaty, świszczały niby kule, ogarniały dusze na podobieństwo kurzawy[5] bojowej. Jedni z nich słuchali wyprostowani, inni wstali z ławek i zbliżyli się do mówcy.

Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*, rozdz. XV, Wrocław 1973 (według wydania Wolnych Lektur). Wstęp w nawiasie dodano w opracowaniu arkusza. [392 wyrazy]

[1] *Wied' eto nasz rodnoj jazyk* (ros.) – przecież to nasz język ojczysty. [2] belfer – potocznie: nauczyciel. [3] cezura – stała przerwa w wersie. [4] spiże – tu: armaty odlane ze spiżu. [5] kurzawa – tuman kurzu.

Zadanie 1. (0–1) Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Syzyfowe prace* oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Zygier od razu zadeklarował, że chce uczęszczać na lekcje języka polskiego.	**P**	**F**
2. Po pierwszych słowach recytacji Sztetter przerwał Zygierowi i kazał mu usiąść.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1) Dlaczego Walecki podszedł do drzwi klasy? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Pilnował, czy nikt nie nadchodzi korytarzem, żeby Zygier mógł mówić dalej.

B. Chciał wyjść z klasy, bo recytacja go znudziła.

C. Chciał zamknąć drzwi, żeby w klasie zrobiło się ciszej.

D. Zamierzał zawołać dyrektora na pomoc nauczycielowi.

Zadanie 3. (0–1) Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
W sformułowaniu głosem nie donośnym, ale dźwięczącym jak szlachetny metal autor użył

A. wyrazu dźwiękonaśladowczego. **B.** pytania retorycznego. **C.** wyliczenia. **D.** porównania.

Zadanie 4. (0–2) Wyjaśnij, dlaczego recytacja Zygiera była dla uczniów czymś więcej niż zwykłym wygłoszeniem wiersza. Odwołaj się do dwóch sformułowań z przytoczonego fragmentu.

Zadanie 5. (0–1) Podaj tytuł i autora wiersza, który recytował Zygier.

Zadanie 6. (0–1) Wyjaśnij, jak zachowywał się nauczyciel Sztetter podczas recytacji Zygiera. Podaj jeden powód takiego zachowania.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 7. (0–1) Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. W zdaniu *W klasie stała się cisza* wyraz *cisza* pełni funkcję podmiotu.	**P**	**F**
2. W zdaniu *Wszystkie oczy skierowały się na mówcę* wyraz *Wszystkie* pełni funkcję podmiotu.	**P**	**F**

Zadanie 8. (0–1) Przekształć wypowiedź Zygiera z mowy niezależnej na mowę zależną. Rozpocznij od słów: *Zygier odpowiedział, że…*

– Rozumie się! Przecież to nasz język ojczysty…

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Język, który nosimy w sobie

[1] Co roku 21 lutego obchodzimy Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Święto ustanowiło UNESCO w 1999 roku. Data nie jest przypadkowa. 21 lutego 1952 roku w Dhace, stolicy dzisiejszego Bangladeszu, studenci wyszli na ulice, domagając się prawa do posługiwania się swoim językiem – bengalskim. Kilku z nich zginęło od kul policji.

[2] Na świecie używa się dziś około siedmiu tysięcy języków. Językoznawcy szacują, że blisko połowa z nich jest zagrożona. Niektórymi posługuje się zaledwie kilka starszych osób. Gdy one odejdą, język zniknie razem z pieśniami, przysłowiami i nazwami, których nie da się przetłumaczyć.

[3] Dlaczego to takie ważne? Język ojczysty to nie tylko narzędzie do porozumiewania się. W nim po raz pierwszy nazwaliśmy świat, usłyszeliśmy kołysanki i baśnie, nauczyliśmy się żartować. Badacze zauważają, że właśnie w języku ojczystym ludzie zwykle najłatwiej wyrażają uczucia. Nic dziwnego, że wiele osób mieszkających za granicą nawet po latach liczy w myślach w mowie dzieciństwa.

[4] Historia Polski dobrze pokazuje, jak silna może być ta więź. W czasie zaborów władze rosyjskie i pruskie ograniczały używanie polszczyzny w szkołach i urzędach. W 1901 roku dzieci z Wrześni w zaborze pruskim sprzeciwiły się nauce religii po niemiecku i zostały za to surowo ukarane. Język stał się wtedy dla Polaków czymś więcej niż mową – znakiem, że naród wciąż istnieje.

[5] Czy dziś, gdy nikt nie zakazuje nam mówić po polsku, musimy o język dbać? Specjaliści odpowiadają, że tak. Nie chodzi o walkę z każdym zapożyczeniem, bo języki zawsze się zmieniały i przejmowały słowa od sąsiadów. Chodzi raczej o to, byśmy pamiętali słowa, których używali nasi dziadkowie, czytali książki i umieli mówić starannie wtedy, gdy wymaga tego sytuacja.

[6] Znajomość języków obcych otwiera przed nami świat. Język ojczysty pozwala nam w tym świecie nie zgubić samych siebie. Warto więc pielęgnować jedno i drugie.

Tekst przygotowany do arkusza (tekst publicystyczny przygotowany na podstawie ogólnodostępnych informacji). [281 wyrazów]

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 9. (0–2) Uzupełnij notatkę na podstawie tekstu *Język, który nosimy w sobie*. Wpisz brakujące informacje.

1. Instytucja, która ustanowiła Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego: _____
2. Wydarzenie, które upamiętnia data 21 lutego: _____
3. Przybliżona liczba języków używanych dziś na świecie: _____
4. Przykład obrony języka polskiego w zaborze pruskim: _____

Zadanie 10. (0–1) Dokończ zdanie tak, aby było zgodne z treścią tekstu *Język, który nosimy w sobie*. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Według autora dbanie o język ojczysty polega przede wszystkim na

A. unikaniu wszystkich zapożyczeń z innych języków.

B. pamiętaniu dawnych słów, czytaniu i staranności w ważnych sytuacjach.

C. poprawianiu każdego, kto mówi niepoprawnie.

D. rezygnowaniu z nauki języków obcych.

Zadanie 11. (0–1) Na podstawie tekstu *Język, który nosimy w sobie* oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. Z tekstu wynika, że dzieci z Wrześni protestowały przeciwko nauce religii po niemiecku.	**P**	**F**
2. Według autora nauka języków obcych osłabia więź z językiem ojczystym.	**P**	**F**

Zadanie 12. (0–1) Wyjaśnij, jaką funkcję pełni pytanie, którym rozpoczyna się akapit 5.

_____
_____
_____

Zadanie 13. (0–2) Wyjaśnij, co łączy postawę Zygiera z wydarzeniem opisanym w akapicie 4. tekstu *Język, który nosimy w sobie*. Odwołaj się do obu tekstów.

_____
_____
_____
_____
_____

Zadanie 14. (0–1) Który z podanych wyrazów **nie należy do tej samej rodziny wyrazów co *mowa*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

A. wymowny **B.** przemówienie **C.** morze **D.** mówca

Podgląd • Pierwsza Ławka

Część II. Wypracowanie

Zadanie 20. (0–20) Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz rozprawkę albo opowiadanie.
- W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na początku arkusza.
- Innym utworem literackim w rozprawce może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć **co najmniej 200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.
- **Temat 1.** Czy warto pozostać wiernym swoim przekonaniom, nawet gdy trzeba za to zapłacić wysoką cenę? Napisz rozprawkę, w której przedstawisz swoje stanowisko. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.
- **Temat 2.** Napisz opowiadanie o spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. W czasie wspólnej przygody czyjeś słowa dodały Wam odwagi w trudnej sytuacji. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Oceniane będzie: realizacja tematu wypowiedzi (0–2 pkt), elementy twórcze albo retoryczne (0–5 pkt), kompetencje literackie i kulturowe (0–2 pkt), kompozycja tekstu (0–2 pkt), styl (0–2 pkt), język (0–4 pkt), ortografia (0–2 pkt), interpunkcja (0–1 pkt) – razem 20 pkt. Praca bez odwołania do lektury obowiązkowej otrzymuje 0 pkt. Praca licząca 180 wyrazów lub mniej jest oceniana tylko w trzech pierwszych kryteriach.

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Egzamin ósmoklasisty 2027 z języka polskiego – arkusz próbny 3 z zasadami oceniania i powtórką

Podgląd pokazał 7 z 21 stron. Pełna wersja: 21 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Arkusz próbny egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w formule obowiązującej w 2027 r.: 150 minut, 45 punktów (część I – 25 pkt, wypracowanie – 20 pkt), 20 zadań.
- Na początku arkusza jest lista lektur obowiązkowych, jak w arkuszu CKE.
- Część I: tekst literacki i tekst nieliteracki (łącznie do 1000 wyrazów), kształcenie językowe, zadania z lektur i forma użytkowa (zaproszenie lub ogłoszenie).
- Część II: wypracowanie – opowiadanie twórcze albo tekst argumentacyjny (rozprawka lub przemówienie), co najmniej 200 wyrazów.
- Na końcu: klucz odpowiedzi i zasady oceniania wypracowania według kryteriów CKE (realizacja tematu, elementy twórcze lub retoryczne, kompetencje literackie, kompozycja, styl, język
- Osobny plik „Formy użytkowe i streszczenie na egzaminie ósmoklasisty” (3 strony, PDF i DOCX): najważniejsze zasady z przykładami, tabela najczęstszych błędów i test „Sprawdź się” z
- Termin egzaminu: 10 maja 2027 r., godz.
- 9:00 (komunikat dyrektora CKE z 20.08.2026).
- Materiał przygotowany zgodnie z podstawą programową z 2017 r.
- w brzmieniu z 2024 r.
- (Dz.U.
- 2024 poz.
- 996), według której w roku szkolnym 2026/2027 uczą się klasy 5–8 i która obowiązuje na egzaminie ósmoklasisty w latach 2027–2030.
- Arkusz ma 21 stron A4 w PDF i DOCX.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-jezyk-polski-arkusz-probny-3